

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21103

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง รู้ชั้น 5 รู้ทุกข์

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

รู้ชั้นรู้ 5 รู้ทุกข

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

นักเรียนอธิบายความหมายของชั้น 5 ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถออกแบบการ์ตูนโดยเชื่อมโยงกับ
หลักธรรมเรื่องชั้น 5 ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะเฉพาะ

นักเรียนเห็นคุณค่าของหลักธรรมและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผลและเท่าทันการเปลี่ยนแปลง

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

นักเรียนเคยสงสัยหรือไม่ว่าคนเราเกิดมาได้อย่างไร

ในทางพระพุทธศาสนา กล่าวว่าชีวิตมนุษย์เกิดจาก
การประชุมรวมกันของ “ขั้น 5”

ชั้นที่ 5 คืออะไร

“ชีวิต”

ประกอบด้วย

ขั้น 5

1+4

รูป (1)

รูปกาย

ส่วนที่เป็นรูป, ร่างกาย พฤติกรรม และคุณสมบัติต่าง ๆ ของส่วนที่เป็นร่างกาย

นาม (4)

เวทนา

ความรู้สึกสุข/ทุกข์/เฉย ๆ

สัญญา

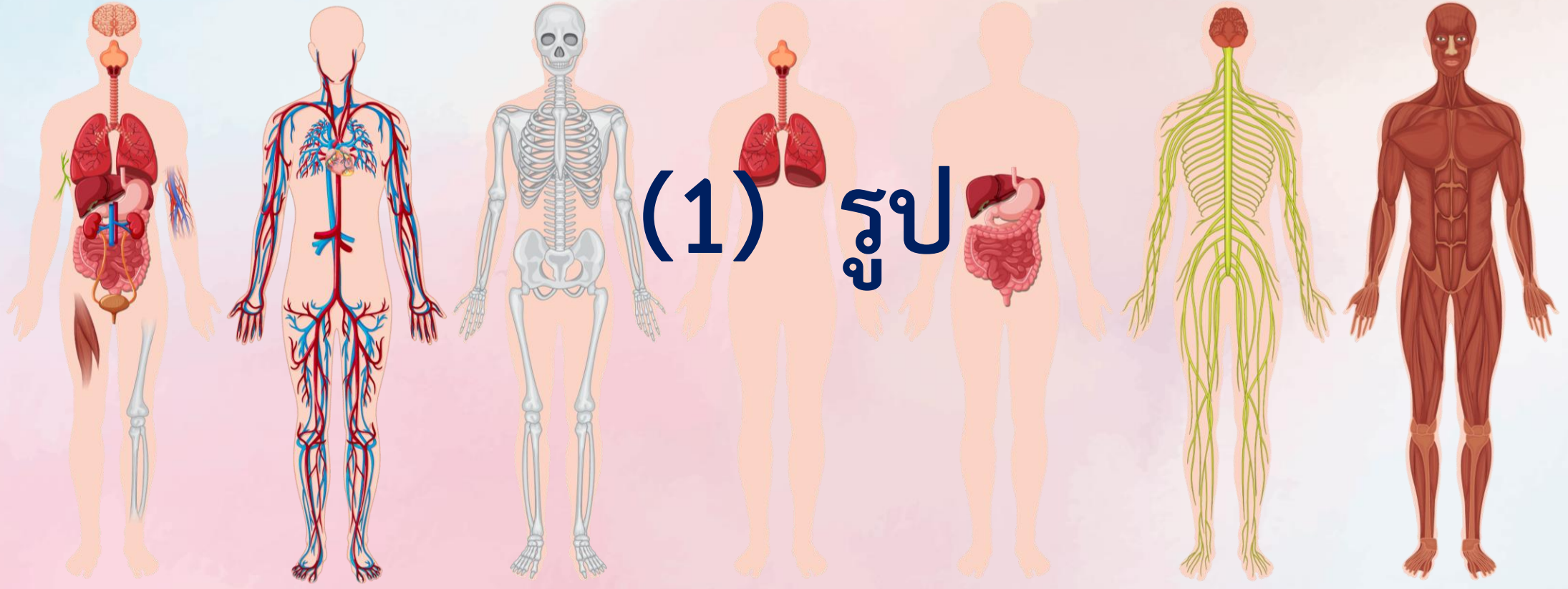
ความจำได้หมายรู้

สังขาร

สภาพที่ปรุงแต่งจิตให้ดี/ชั่ว/เป็นกลาง ๆ

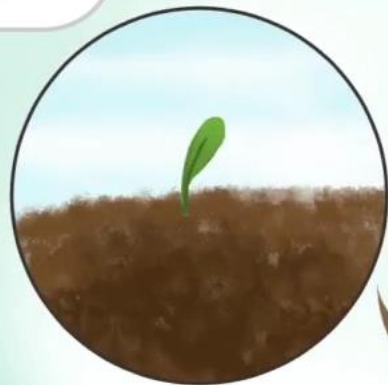
วิญญาณ

ความรู้อารมณ์ทางอายตนะทั้ง 6

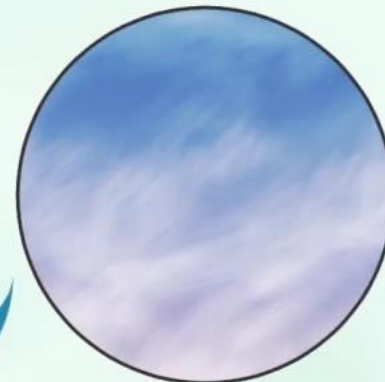

(1) နှစ်ပ

ธาตุ ๔

ดิน

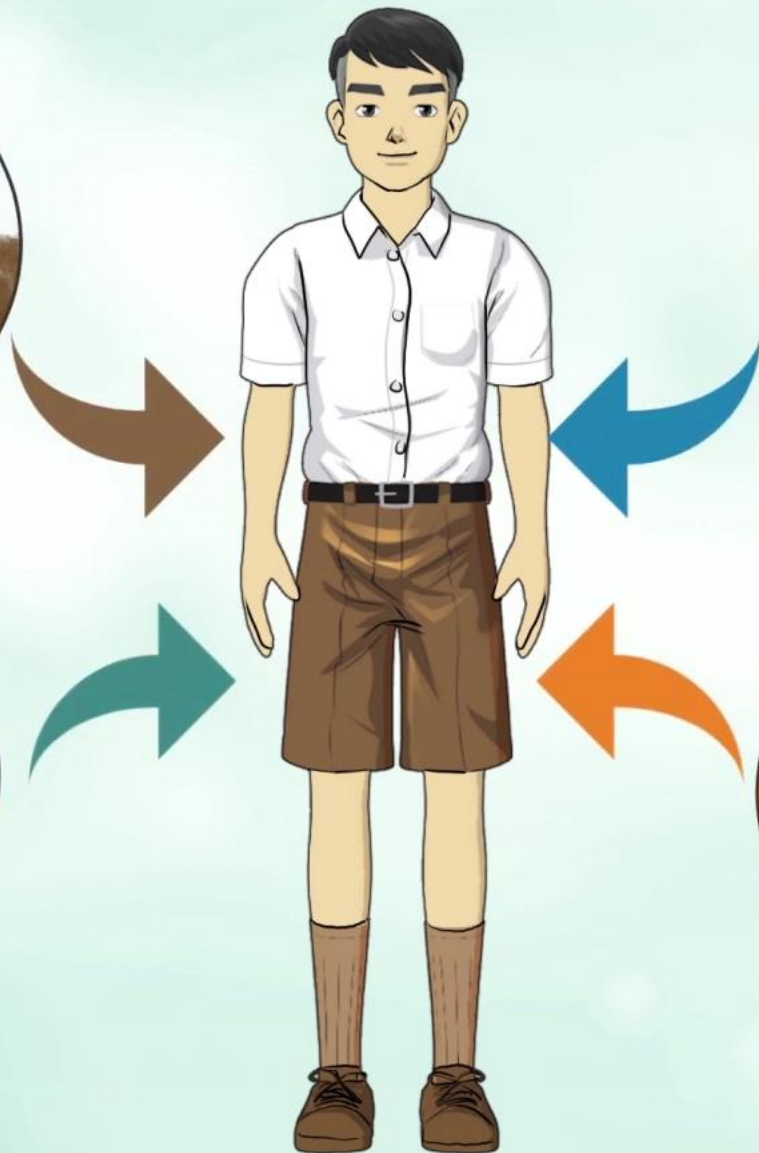
ลม

น้ำ

ไฟ

(2) เเวทนา

เป็นสุข คือสบายกาย สบายใจ

เป็นทุกข์ คือไม่สบายกาย ไม่สบายใจ

เฉยๆ คือไม่ทุกข์ไม่สุข

(3) សិក្សា

A 3D-rendered man with black hair and glasses, wearing a yellow polo shirt, stands in a library. He is positioned in front of tall wooden bookshelves filled with books. To his right, a window with blue curtains lets in light. In the background, a purple vase sits on a small table. A white speech bubble is positioned to the left of the man, containing Thai text. The word 'สัญญา' (Sanya) is written in green at the top of the bubble. Below it, the phrase 'คือ ความจำได้หมายรู้' (Kuea kwam jam dai hamaay rue) is written in black. The words 'ความจำได้' (kwam jam dai) are circled in red.

สัญญา

คือ ความจำได้หมายรู้

(4) ลังขาร

เจตสิกกรรม

คืออารมณ์ที่เกิดกับใจ เป็นส่วนดีเรียก กุศล (1) เป็นส่วนชั่วเรียก อกุศล (2)

เป็นส่วนกลางๆ ไม่ดีไม่ชั่วเรียก อัพยากฤต (3)

ส่วนนี้รวมเรียกว่า สังขาร

(5) วิญญาณ

ความรู้อารมณ์ ในเวลาที่รูปมากกระทบตา เป็นต้น

เรียกว่า **วิญญาน**

อารมณ์
ทั้ง ๖

รูปารมณ์

สีัทอารมณ์

คันธารมณ์

รสอารมณ์

โผฏฐัพพอารมณ์

สัมผัสอารมณ์

ทวาร
ทั้ง ๖

ตา

เห็น

หู

ได้ยิน

จมูก

รู้สึก

ลิ้น

รับรส

กาย

รู้สัมผัสถูกต้อง

ใจ

รู้สึก, คิด, นิยม

วิญญาณ
ทั้ง ๖

จักขุวิญญาณ

โสตวิญญาณ

ฆานวิญญาณ

ชีวหาวิญญาณ

กายวิญญาณ

มโนวิญญาณ

รูปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์ ๖ ทวาร ๖ วิญญาณ ๖

สิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับกายและใจ (จิต)

เพราะ**ขั้น 5** เป็นสภาวะธรรมที่มีการ
เกิดขึ้น / ตั้งอยู่ / ดับไป ตามเหตุปัจจัย
ไม่มีผู้สร้าง จึงไม่ควรเข้าไปยึดถือว่าเป็น
ตัวเรา ของเรา โดย**ขั้น 5** นี้จะตกอยู่
ภายใต้กฎของ **“ไตรลักษณ์”**

ไตรลักษณ์

(1)

คือ อนิจจัง ไม่เที่ยง

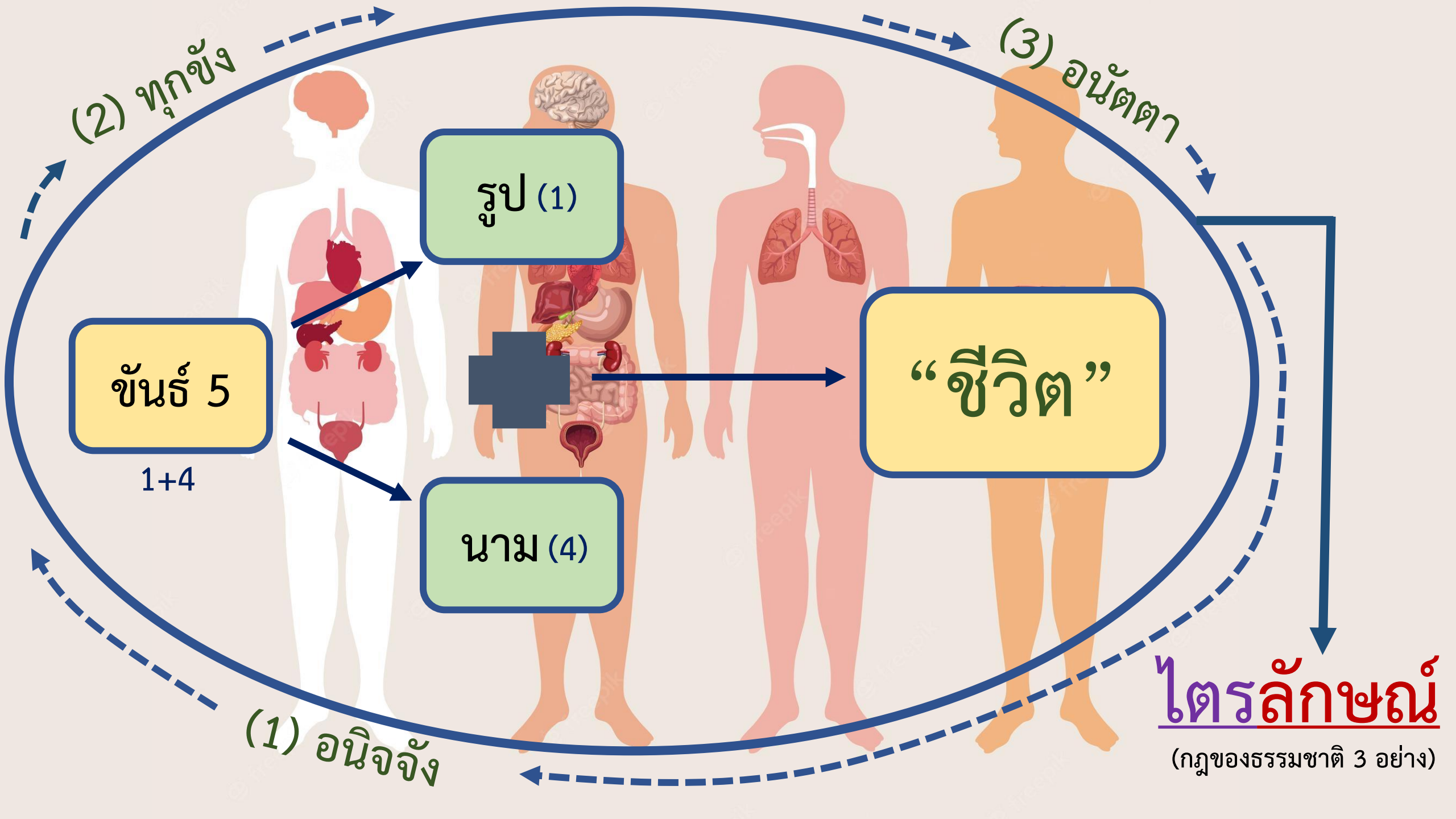
(2)

ทุกขัง ทนได้ยาก หรือไม่อยู่ในสภาพเดิม

(3)

อนัตตา ไม่มีตัวตน ไม่อยู่ในบังคับบัญชาของใคร

สรุปเรียกว่า กาย ใจ หรือ รูป นาม

(2) ทุกข์

(3) อนัตตา

ชั้น 5

1+4

รูป (1)

นาม (4)

“ชีวิต”

(1) อนิจจัง

ไตรลักษณ์

(กฎของธรรมชาติ 3 อย่าง)

НЕ ВЕ
ЗЪГ И СЕ

แล้วเราจะมีวิธีแก้ปัญหาคความทุกข์
ที่เกิดจากชั้น 5 ได้อย่างไร

НЕ ВЕ
ЗЪГ И СЕ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เรื่อง **ขันธห้า ฉบับการ์ตูน**

The five constituents of human life form (5 Khandha)

เผยแพร่โดย **ศุภวรรณ กรีน (ไทย) / Supawan Green (TH)**

เผยแพร่วันที่ **10 ธันวาคม 2555**

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=ZUkq2dHWslk>

ช่วง

การ์ตูนชีวิต...พีซีตชั่น 5

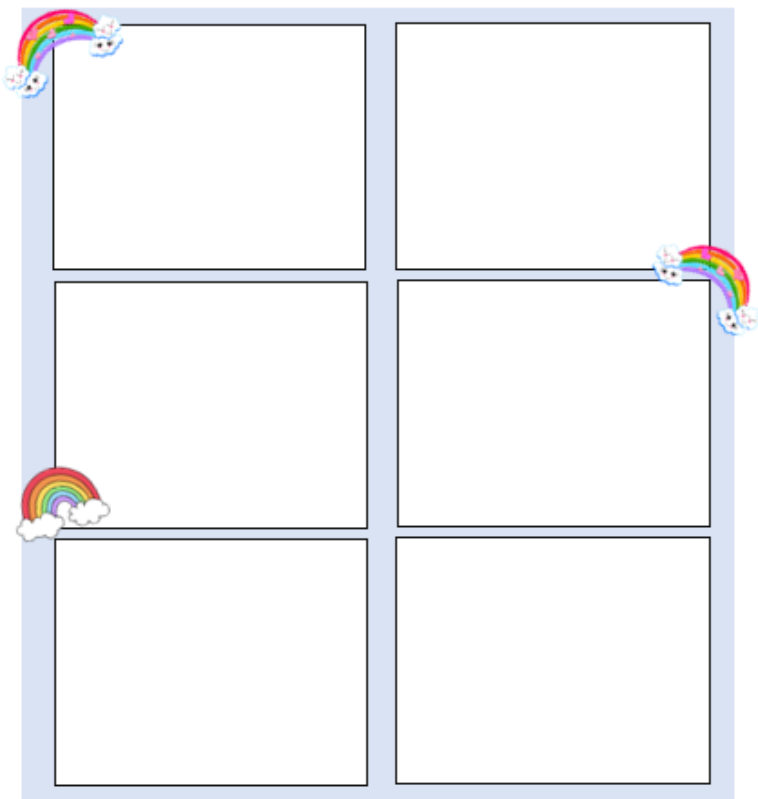

ขั้นตอนกิจกรรม

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 - 5 คน
2. ครูแจกใบกิจกรรม “เรื่องราวในชีวิต” โดยให้ออกแบบการ์ตูน จากเรื่องราวในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทั้งหมด 6 ช่อง โดยต้องสามารถ เชื่อมโยงกับหลักธรรมชั้น 5 ได้
3. แต่ละกลุ่มนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มตนเอง โดยเพื่อน ๆ กลุ่มที่ไม่ได้ นำเสนอกล่าวชื่นชมและเสนอแนะเพิ่มเติม

ใบกิจกรรม เรื่อง เรื่องราวในชีวิต
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสร้างสรรค์การ์ตูน 6 ช่อง จากเรื่องราวในชีวิตประจำวันของนักเรียนโดยเชื่อมโยงกับ
หลักสูตรฉบับที่ 5

ใบกิจกรรม

สรุปความรู้ที่ได้จากบทเรียนในวันนี้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อบายมุข 6 หนทางแห่งความเลื่อม

ดาว์นโหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

